

Međunarodni sud za krivično gonjenje lica
odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T

Datum: 6. septembar 2011.

Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 6. septembra 2011.

TUŽILAŠTVO

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNI DOKUMENT

**REDIGOVANA VERZIJA "ODLUKE PO ZAHTEVU TUŽILAŠTVA ZA
PISMENO OBRAZLOŽENJE DVEJU USMENIH ODLUKA DONESENIH 1.
DECEMBRA 2010. GODINE" ZAVEDENE 22. AVGUSTA 2011.**

Tužilaštvo:

g. Mathias Marcussen

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

I. UVOD

1. Pretresno veće III (dalje u tekstu: Veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rešava po usmenom zahtevu tužilaštva iznesenom na javnom pretresu od 1. decembra 2010. (dalje u tekstu: Zahtev od 1. decembra 2010),¹ kojim traži pismeno obrazloženje za dve usmene odluke donesene na tom pretresu (dalje u tekstu: Odluke od 1. decembra 2010),² koje se odnose na zahtev tužilaštva zaveden na poverljivom osnovu 16. juna 2010. (dalje u tekstu: Zahtev od 16. juna 2010)³ u vezi s dve presude Veća za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu donesene 1. juna 2010, i na podnesak tužilaštva zaveden na poverljivom osnovu 29. juna 2010. koji predstavlja, između ostalog, prigovor na uvrštavanje u spis tih presuda (dalje u tekstu: Prigovor od 29. juna 2010).⁴

II. ISTORIJAT POSTUPKA

2. Dana 12. marta 2009, Veće za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu donelo je presudu u predmetu br. K. V. 4/2006 protiv Milana Lančuzanina – zvanog Kameni – (dalje u tekstu: Presuda u predmetu *Kameni*).⁵

3. Dana 23. juna 2009, Veće za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu donelo je presudu u predmetu br. K. V. 9/2008 protiv Damira Sirete – zvanog Sić – (dalje u tekstu: Presuda u predmetu *Sić*).⁶

4. Na pretresu 30. marta 2010, Veće je obavestilo strane u postupku da ima u posedu Presudu u predmetu *Kameni* i Presudu u predmetu *Sić* (dalje u tekstu: Beogradske

¹ Pretres od 1. decembra 2010, transkript na francuskom (T(f)) 16548-16551 (dalje u tekstu: Zahtev od 1. decembra 2010).

² Pretres od 1. decembra 2010, T(f) 16510-16511 (dalje u tekstu: Odluke od 1. decembra 2010).

³ "Zahtev tužilaštva za obaveštenje o relevantnosti presuda koje su lokalni sudovi doneli o Vukovaru", poverljivo, 16. juna 2010.

⁴ "Prigovor tužilaštva na prihvatanje presuda nacionalnih sudova i zahtev za obelodanjivanje", poverljivo s dodatkom, 29. jun 2010.

⁵ Okružni sud u Beogradu, Veće za ratne zločine, predmet br. K. V. 4/2006 "Presuda donesena protiv suoptuženih Miroljuba Vujovića, Stanka Vujanovića, Predraga Milojevića, Đorđa Šošića, Miroslava Đankovića, Saše Radaka, Milana Vojnovića, Jovice Perića, Milana Lančuzanina, Predraga Dragovića, Ivana Atanasijevića, Nade Kalabe i Gorana Mugoše", 12. mart 2009. (dalje u tekstu: Presuda u predmetu *Kameni*).

⁶ Okružni sud u Beogradu, Veće za ratne zločine, predmet br. K. V. 9/2008 "Presuda doneta protiv Damira Sirete", 23. jun 2009. (dalje u tekstu: Presuda u predmetu *Sić*).

presude),⁷ napomenulo da se one odnose na lica koja su učestvovala u događajima u Vukovaru⁸ i tražilo od strana u postupku da iznesu svoja zapažanja u vezi s eventualnim uvrštavanjem u spis Beogradskih presuda.⁹ Obe strane u postupku iznele su svoj stav.¹⁰

5. Na istom pretresu, tužilaštvo je tražilo od Veća da iznese razloge za uvrštavanje u spis Beogradskih presuda¹¹ navodeći da će ono o tom pitanju podneti pismeni zahtev.¹²

6. Veće je, takođe na pretresu 30. marta 2010, odgovorilo na zahtev tužilaštva navodeći da se Beogradske presude odnose na događaje koji su se odigrali u bolnici u Vukovaru i na navodne zločine na Ovčari,¹³ na koje se između ostalog odnosi optužnica u ovom predmetu (dalje u tekstu: Optužnica).¹⁴ Veće precizira da stoga može biti u interesu pravde da ih se uvrsti u spis.¹⁵

7. Na pretresu 14. juna 2010, Veće je *proprio motu* donelo usmenu odluku kako bi dopunilo odgovor koji je dalo tužilaštvu na pretresu 30. marta 2010. (dalje u tekstu: Odluka od 14. juna 2010).¹⁶ Veće je reklo da su Beogradske presude relevantne u pogledu merituma, s obzirom na to da se odnose na događaje koji su se odigrali u bolnici u Vukovaru i na zločine počinjene na Ovčari u novembru 1991,¹⁷ kao i da mogu pomoći Veću pri proceni verodostojnosti svedoka VS-016 i VS-065 (dalje u tekstu: Svedoci), koji su takođe svedočili u ovom predmetu.¹⁸ Veće je odobrilo stranama u postupku da iznesu svoja zapažanja u vezi s Beogradskim presudama, i to u roku od 15 dana od njihovog prijema od strane tužilaštva i od strane optuženog.¹⁹

⁷ Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15859.

⁸ Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15859, 15864.

⁹ Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15859.

¹⁰ Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15859, 15861 za optuženog; T(f) 15863-15866 tužilaštvo.

¹¹ Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15863-15864.

¹² Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15866.

¹³ Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15863-15864.

¹⁴ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67, Treća izmenjena optuženica, zavedena 7. decembra 2007, francuska verzija zavedena 2. januara 2008. (dalje u tekstu: Optužnica).

¹⁵ Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15863-15864.

¹⁶ Pretres od 14. juna 2010, T(f) 16099-16100 (delimično zatvorena sednica) (dalje u tekstu: Odluka od 14. juna 2010).

¹⁷ Odluka od 14. juna 2010: Veće je takođe ocenilo da Beogradske presude imaju dovoljno pokazatelja pouzdanosti i dokazne vrednosti.

¹⁸ Svedok VS-016 svedočio je u ovom predmetu 28. i 29. oktobra 2008; svedok VS-065 je svedočio u ovom predmetu 8. i 9. januara 2009.

¹⁹ Odluka od 14. juna 2010. Veće je uz to naložilo Sekretarijatu da odmah uputi stranama u postupku po jednu kopiju ovih dveju presuda, tužilaštvu na engleskom, a optuženom na b/h/s.

8. [redigovano].²⁰
9. Dana 16. juna 2010, tužilaštvo je podnelo Zahtev od 16. juna 2010.
10. Optuženi nije odgovorio na Zahtev od 16. juna 2010. u roku od 14 dana predviđenom pravilom 126*bis* Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).²¹
11. Dana 29. juna 2010, tužilaštvo je zavelo Prigovor od 29. juna 2010.
12. Optuženi nije odgovorio na Zahtev od 16. juna 2010. u roku od 14 dana predviđenom pravilom 126*bis* Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).²²
13. Na pretresu 1. decembra 2010. Veće je donelo Odluke od 1. decembra 2010, smatrajući da su Zahtev od 16. juna 2010. i Prigovor od 29. juna 2010. bespredmetni.²³ Što se tiče Zahteva od 16. juna 2010, Veće je navelo da je već iznelo svoje mišljenje o relevantnosti Beogradskih presuda u Odluci od 14. juna 2010.²⁴ Veće je zatim, u vezi s Prigovorom od 29. juna 2010, napomenulo da se u ovom predmetu, naravno, može oslanjati samo na dokazne predmete koji će biti uvršteni u spis, a osim toga je preciziralo da neće uvrstiti u spis presude koje nisu konačne.²⁵
14. Na tom istom pretresu, tužilaštvo je iznelo Zahtev od 1. decembra 2010.²⁶
15. Optuženi nije odgovorio na Zahtev od 1. decembra 2010. u roku od 14 dana, predviđenom pravilom 126*bis* Pravilnika.

III. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

A. Argumenti tužilaštva

²⁰ [redigovano].

²¹ Optuženi je primio Zahtev od 16. juna 2010. u prevodu na b/h/s 9. avgusta 2010. (v. Procès-verbal o prijemu zaveden 13. avgusta 2010).

²² Optuženi je primio Prigovor od 29. juna 2010. u prevodu na b/h/s 7. jula 2010. (v. Procès-verbal o prijemu zaveden 9. jula 2010).

²³ Pretres od 1. decembra 2010, T(f) 16510-16511.

²⁴ Pretres od 1. decembra 2010, T(f) 16510.

²⁵ Pretres od 1. decembra 2010, T(f) 16511.

²⁶ Pretres od 1. decembra 2010, T(f) 16548-16551.

16. U Zahtevu od 16. juna 2010. tužilaštvo traži nove detalje uprkos objašnjenjima koja je Veće dalo na pretresu 30. marta 2010. i u svojoj Odluci od 14. juna 2010. u vezi s paragrafima koje Veće smatra pouzdanim i relevantnim u pogledu merituma, kao i u vezi s paragrafima koje Veće smatra relevantnim za ocenu verodostojnosti svedoka VS-016 i VS-065.²⁷

17. [redigovano],²⁸ [redigovano].²⁹

18. [redigovano], tužilaštvo se protivi,³⁰ pre svega, uvrštavanju u spis Beogradskih presuda zbog toga što bi njihovo prihvatanje ugrozilo pravo tužilaštva na pravičan postupak,³¹ [redigovano],³² [redigovano],³³ [redigovano].

19. Tužilaštvo se, zatim, pozivajući se na pravo na pravičan postupak, protivi tome da Veće pribavlja *proprio motu*, a ponekad *ex parte* u odnosu na obe strane u postupku, dokumente koje konsultuje u ovom predmetu, a da prethodno nisu uvršteni u spis.³⁴ [redigovano].³⁵ [redigovano].³⁶

20. Zbog toga, tužilaštvo traži da Veće dostavi stranama u postupku celokupnu dokumentaciju koju je dobilo i konsultovalo *ex parte*,³⁷ sve zahteve podnesene za dobivanje tih dokumenata i sve odgovore na te zahteve,³⁸ da navede kako namerava da ih koristi³⁹ i po čemu su relevantni u odnosu na dokazne predmete, navode ili teme koje se pominju u ovom predmetu.⁴⁰

B. Argumenti optuženog

²⁷ [redigovano].

²⁸ [redigovano].

²⁹ [redigovano].

³⁰ [redigovano].

³¹ [redigovano].

³² [redigovano].

³³ [redigovano].

³⁴ [redigovano].

³⁵ [redigovano].

³⁶ [redigovano].

³⁷ [redigovano].

³⁸ [redigovano].

³⁹ [redigovano].

⁴⁰ [redigovano].

21. Na pretresu od 30. marta 2010.⁴¹ i na pretresu od 14. juna 2010,⁴² optuženi je saopštio Veću da se u načelu ne protivi uvrštavanju u spis presuda "Beogradskog suda".⁴³
22. Optuženi nije odgovorio na Zahtev od 16. juna 2010, ni na Prigovor od 29. juna 2010, a ni na Zahtev od 1. decembra 2010, u roku od 14 dana koji propisuje pravilo 126*bis* Pravilnika.⁴⁴

IV. MERODAVNO PRAVO

23. Na osnovu pravila 89(C) Pravilnika i postupka utvrđenog Nalogom od 15. novembra 2007. u kojem posebno navode smernice za izvođenje dokaza (dalje u tekstu: Nalog od 15. novembra 2007),⁴⁵ Veće može prihvatiti bilo koji dokaz pod uslovom da je relevantan, da ima dokaznu vrednost, i ako njegovu dokaznu vrednost suštinski ne nadmašuje potreba da se obezbedi pravično suđenje.⁴⁶
24. Dokumenti se predočavaju putem svedoka, osim u vanrednim okolnostima.⁴⁷ Međutim, Veće nema obavezu, ni prema Nalogu od 15. novembra 2007, a ni, po mišljenju Veća, na osnovu pravila 98 Pravilnika, da pribavlja dodatne dokaze samo posredstvom strana u postupku, naravno ukoliko prethodno sasluša njihovo mišljenje o tim dokazima.
25. Veće takođe ističe odredbe iz pravila 89(B) Pravilnika prema kojima veće treba da primenjuje, u duhu Statuta i opštih pravnih načela, "pravila o dokazima koja najviše idu u prilog pravičnom odlučivanju o stvari koja se nalazi pred većem".
26. Osim toga, Veće podseća da u ovoj fazi postupka ono samo ispituje *prima facie* relevantnost, pouzdanost i dokaznu vrednost predloženih dokaznih predmeta i da ne treba da

⁴¹ Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15859 i 15861.

⁴² [redigovano].

⁴³ Pretres od 30. marta 2010, T(f) 15859 i 15861 (naveden je onako kako ga je izgovorio optuženi) [redigovano].

⁴⁴ Optuženi je primio prevod Zahteva od 14. juna 2010. na b/h/s 9. avgusta 2010. (v. Procès-verbal o prijemu zaveden 13. avgusta 2010), a prevod Prigovora od 29. juna 2010. na b/h/s 7. jula 2010. (v. Procès-verbal o prijemu zaveden 9. jula 2010).

⁴⁵ "Nalog o smernicama za izvođenje dokaza i ponašanju strana tokom postupka", javno, 15. novembar 2007.

⁴⁶ Nalog, Dodatak, par. 1. [redigovano].

⁴⁷ Nalog, Dodatak, par. 1.

o njima donosi konačnu ocenu. To će uraditi na kraju postupka, u svetlu svih dokaznih predmeta odbrane i optužbe uvrštenih u spis.

V. DISKUSIJA

27. Pre svega, Veće podseća da je u Odlukama od 1. decembra 2010. zaključilo da su Zahtev od 16. juna 2010. i Prigovor od 29. juna 2010. bespredmetni⁴⁸ s obzirom na to da je ranije iznelo razloge za te odluke na pretresu do 30. marta 2010.⁴⁹ i u Odluci od 14. juna 2010.⁵⁰ Međutim, kako bi ponudilo pismeno obrazloženje Odluka od 1. decembra 2010. i preciznije odgovorilo na Zahtev od 16. juna 2010. i na Prigovor od 29. juna 2010, Veće donosi ovu odluku.

A. Relevantnost Beogradskih presuda

28. Što se tiče pitanja relevantnosti Beogradskih presuda u pogledu merituma,⁵¹ Veće precizira da se one odnose na teritoriju Srpske autonomne oblasti Slavonija, Baranja i Zapadni Srem, a vremenski na jesen 1991, kao što stoji u Optužnici, a posebno na događaje koji su se odigrali u Vukovarskoj bolnici, u skladištu Veleprometa i na zločine počinjene na farmi Ovčara.⁵² Pored toga, Veće napominje da Beogradske presude pominju ulogu i međusobnu interakciju Jugoslovenske narodne armije, teritorijalne odbrane kao i prisustvo dobrovoljaca, posebno jedinice Leva Supoderica, tokom gorenavedenih događaja.

29. Konačno, Veće takođe konstatuje da su ključne dokaze navedene u Beogradskim presudama dali Svedoci, čiju će verodostojnost Veće, na osnovu tih presuda, takođe moći bolje proceniti.

B. Uzimanje u obzir samo dokaznih predmeta uvrštenih u spis

⁴⁸ Pretres od 1. decembra 2010, T(f) 16510-16511.

⁴⁹ Veće je tako razmotrilo njihovu relevantnost i eventualno uvrštavanje u spis, Odluka od 14. juna 2010, [redigovano].

⁵⁰ Veće je ocenilo da se u ovom predmetu ne može oslanjati samo na dokaze uvrštene u spis, kao i da neće uvrstiti u spis presude koje nisu konačne, Odluka od 1. decembra 2010, pretres od 1. decembra 2010, T(F) 16510-16511.

⁵¹ [redigovano].

⁵² Optužnica, par. 5-8, 15-21, 28-29a) i b).

30. Što se tiče argumenta tužilaštva da je Veće dokazne predmete pribavilo *proprio motu* i ponekad *ex parte*,⁵³ Veće podseća da su dokumenti na koje tužilaštvo upućuje javni. Kao što je već navelo na pretresu od 1. decembra 2010, Veće je svesno suštinske razlike između konsultovanja dokumenata poznatih javnosti radi obaveštenosti i uzimanja u obzir tih dokumenata pri donošenju presude putem uvrštavanja u spis na osnovu pravila 94(A) Pravilnika, budući da je to uzimanje u obzir strogo ograničeno na dokaze uvrštene u spis.⁵⁴

31. Nadalje, Veće odbacuje argument tužilaštva da je to što Veće konsultuje dokumente i prikuplja informacije *ex parte*, ne obavestivši o tome strane u postupku, ili što konsultuje dokumente koji nisu uvršteni u spis, protivno pravilu 98 Pravilnika i pravu strana da budu obavestene u sklopu njihovog prava na pravičan postupak.⁵⁵ Veće stoga u vezi s Beogradskim presudama napominje da je obavestilo strane u postupku da ima u posedu dotične presude i da razmatra mogućnost da ih uvrsti u spis nakon što dobije mišljenja objiju strana.⁵⁶ Ono podseća da je naložilo da se stranama u postupku obelodane Beogradske presude na jezicima koje razumeju, da je navelo da su ti dokumenti relevantni za ovaj predmet i pozvalo strane da iznesu svoja zapažanja.⁵⁷ Stoga, Veće smatra da su do sada uslovi za pravičan postupak bili poštovani.

32. Konačno, o zahtevu tužilaštva za obelodanjivanje, odnosno da Veće obelodani stranama celokupnu dokumentaciju koju je konsultovalo ili pribavilo *ex parte*,⁵⁸ Veće smatra da ne treba da obelodanjuje stranama u postupku sve informacije poznate javnosti s kojima se upoznalo konkretno putem medija. Veće pored toga podseća da će u trenutku donošenja presude koristiti samo dokazne predmete koji budu uvršteni u spis, odnosno sva svedočenja saslušana u ovom predmetu kao i sve dokazne predmete uvrštene u spis.⁵⁹

C. Protivljenje tužilaštva da se Beogradske presude uvrste u spis⁶⁰

⁵³ [redigovano].

⁵⁴ Pretres od 1. decembra 2010, T(f) 16551.

⁵⁵ V. gore par. 19.

⁵⁶ Pretres od 30 marta 2011, T(f) 15859, Odluka od 14. juna 2010; Pretres od 1. decembra 2010, T(f) 16550-16551.

⁵⁷ Pretres od 30 marta 2011, T(f) 15859, [redigovano].

⁵⁸ V. gore, par. 20.

⁵⁹ V. takođe Odluke od 1. decembra 2010; pretres od 1. decembra 2010, T(f) 16551-16552.

⁶⁰ [redigovano].

33. U vezi s argumentom tužilaštva da Veće ugrožava pravo tužilaštva na pravičan postupak s obzirom na to da nije precizno navelo što je relevantno u dotičnim presudama,⁶¹ Veće napominje da se u ovom slučaju ograničilo na opštu ocenu relevantnosti Beogradskih presuda, takođe u iščekivanju mišljenja koje o tome imaju strane u postupku.⁶² S druge strane, Veće u ovoj odluci detaljnije obrađuje taj aspekt.⁶³

34. [redigovano],⁶⁴ [redigovano].

35. [redigovano],⁶⁵ [redigovano]⁶⁶ [redigovano].

36. Konačno, Veće je primilo na znanje da se tužilaštvo protivi uvrštavanju u spis Beogradskih presuda. Međutim, imajući u vidu gore navedena objašnjenja, Veće smatra da je Prigovor od 29. juna 2010. bespredmetan, jer Veće nije uvrstilo i neće uvrstiti u spis Beogradske presude sve dok ga strane u postupku pismenim putem ne obaveste da su Beogradske presude postale konačne i dok ne budu ponovo imale mogućnost da izraze svoj stav o uvrštavanju tih presuda u spis. Veće smatra da će u tom slučaju naložiti eventualno uvrštavanje u spis tek nakon podnošenja završnih podnesaka, i to putem formalnog primanja na znanje na osnovu pravila 94(A) Pravilnika i nakon što na adekvatan način razmotri mišljenje strana u postupku.

VI. DISPOZITIV

37. IZ TIH RAZLOGA,

NA OSNOVU pravila 54 Pravilnika, Veće

ODOBRAVA Zahtev od 1. decembra 2010. tako što ovom odlukom iznosi detaljno pismeno obrazloženje Odluka od 1. decembra 2010.

⁶¹ [redigovano].

⁶² Pretres od 30 marta 2011, T(f) 15864, Odluka od 14. juna 2010; Odluke od 1. decembra 2010.

⁶³ V. gore, par. 28-29.

⁶⁴ [redigovano].

⁶⁵ [redigovano].

⁶⁶ [redigovano].

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je merodavan tekst na francuskom.

/potpis u originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsedavajući

Dana 6. septembra 2011. u Hagu (Holandija)

[pečat Međunarodnog suda]